

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., po jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se za 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tujе dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.
Za oznanila plačuje se od četristopne pett-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.
Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

SLOVENSKI NAROD*

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
" pol leta	6 " 50 "
" četrt leta	3 " 30 "
" jeden mesec	1 " 10 "

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
" pol leta	8 " — "
" četrt leta	4 " — "
" jeden mesec	1 " 40 "

Upravištvo „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 29. maja.

Mnogokrat imeli smo že priliko pečati se z nemškim šulvereinom, njegovimi nenavnimi sredstvi in z njegovim državi kakor tudi našej narodnosti škodljivim delovanjem. Opozajali smo že merodajne kroge na nevarno in kvarno rovanje tega v Berlinu vzraslega društva, a v višjih krogih za vse to nemajo očij in mirno, apatično se gleda, kako se to društvo dan na dan oblastne in oholeje postavlja na noge, kako se tej nerazumljivej slabosti in popustljivosti vlade javno in brez bojazni roga.

Da je temu društvu narodna agitacija prva in skoro jedina svrha, pokazalo se je zopet zadnje dni. Slavnostni odsek nemškega „Schulvereina“ izdal je oklic na nemško prebivalstvo Gradca in Štajerske, v katerem se pred vsem naglaša zatiranje nemštva, poudarja narodno politično stan društva in v katerem se občinstvo pozivlje, da z obilnim okrašenjem hiš izjavlja svoje simpatije. Hiše naj izključno razobesajo „schwarz-roth-gold“, kajti to je „ohne Rücksicht auf Staaten und Grenzen das gemeinsame Banner Aller“.

LISTEK.

Listi iz tujine.

XXVIII.

Reggio-Calabria 15. aprila 1884.

Dragi prijatelj! Predno zapustim Messino in z njo staro Sicanijo, kraljico otokov sredozemskega morja, o katerej je že stari Homer popeval, imenujoč jo slavno deželo solnca, odločil sem se pogledati si vsaj v naglici nasprotno stran slavnega Fretum Siculum in v ta namen potegnil me je brzi mali parobrodič v pičlej uri vožnje v Calabrijo, v glavno mesto Reggio. Prav prijetna je ta vožnja posebno zjutraj, ko sonce obseva, prihajajoče izza Calabriških gorá, deloma še snegom kritih, nasprotno siciljansko stran; malo pred uhodom v Reggio pa se prikaže v daljavi mogočni velikan Etna, katerega se od tu prav lepo in različno vidi, kakov nesem pričakoval.

Mesto samo ob sebi nema posebnih znamenitostij in je kot glavno središče dosti obširne in rodotivne provincije primerno malo, kajti z okolico vredne šteje več nego 35.000 prebivalcev. Trgovina ni

Tako jasno se še ni govorilo pri nas in „Schulverein“, česar kolovodje v jedno mer zatrjujejo, da društvo nema političnih smotrov, ima toliko predrznost, javno izreči kaj tacega, postaviti se na tako stališče, da se mu ni brigati več niti za državo niti za državne meje, da se obnaša, kakor kaka postranska vlada.

O avstrijske državi se je že reklo, da je „das Reich der Unwahrscheinlichkeit“, isti pridevek pa vše obilnejer meri pristuje „zelenej“ Štajerske, kajti kar se ondakaj godi, je tako čudno, nenavadno, da bi človek skoro mislil, da ima v tej kronovini oče Kurent krmilo v roki. Par dñij je še le, kar se je v Slovenskij Bistrici morala odstraniti c. kr. črno-žolta zastava, par dñij, odkar so šulverajnovi adepti in žandarji vezali in tepli slovenske kmete, ki neso ničesar zagrešili, in potem uklejnje odgnali v Celje, par dñij, odkar se je v obeh teh aférach stavila interpelacija v državnem zboru, in kakor v odgovor nabija se v Gradci oklic, da naj se razvija črno-rudeče-zlata zastava, ki je brez ozira na države in meje v kumpi prapor vseh. C. kr. črno-žolta zastava izvala bi bila v Slovenskij Bistrici demonstracijo, velikonemški prapor pa, zaradi katerega je sam namestnik Kühbeck okrajnega glavarja na Ptuji o potovanji presvitlega cesarja tako odurno in javno oštel, sme slobodno plapolati, kajti ta prapor je znamenje, da so „zatirani“ Nemci v tako ugodnem izmennem stanju, da se jim ni brigati za državo in njene meje, tedaj dosledno tudi ne za njen obstanek.

O Štajerske vladi, ki dopušča take izdajske oklice, ki ima za slovenske pokrajine drugo meso, nego za osrednjo in severno Štajersko, tudi ne moremo biti veliko drugačnih mislij in nikakor si ne moremo tolmačiti, da se spodnika drugod nad nedolžnim grbom, dočim dopušča, da se pred njenim pragom prilepljajo taki državo in njene meje zankajoči oklici.

Švedski kancelar je sicer rekel, da je malo modrosti treba, da se vlada svet, a modrost Štajerske vlade je že tako minimalna, da se bode skoro spreobrnila v nasprotno lastnost.

posebno živahnja, ker mestu manjka dobre luke in le malo večjih parobrodov in ladij ustavlja se tu, da izvajajo bogate pridelke iz rodovitne, a zdi se mi malo zanemarjene pokrajine. Prebivalci so lepe visoke rasti, elastične*) in gibčne hoje in se zelo razlikujejo od Siciljanov, ki so večjel — vsaj v Messinskej okolici — male rasti in bolj čokaste postave, a zato pa nič manj gorke in iskrene krvi, kar so pogostoma pokazali, braneči čast rodne zemlje. Kdo ne pozna iz zgodovine slavnih „sicilijanskih večernic“, prouzročenih po predznej in nesramnej silovitosti francoskih gospodarjev Sicilije? Veliki pondeljek l. 1282., ko se je v Palermi populudne ljudstvo shajalo k večernicam, vskipel je dolgo nabrani srd do vrhunca in nesramno dejanje pojedinca prouzročilo je smrt tisočem in tisočem francoskih prebivalcev. Iz Palerme razširil se je ko blisk klic po vsej deželi: Smrt Francozom! in kakor snopi padali so pod nožmi razjarjenega ljudstva. Samo v Messini palo je nad 12 000 Francozov. Grozno maščevanje zatiranega ljudstva!

Pa vrnila se nazaj v Reggio, o katerem naj povem še jedno ali drugo, ker veliko ni pripovedo-

*) čeravno neso deželni poslanci — kranjski, najnovješa façone.

Na Kranjskem se storí premalo za povzdigo kmetijstva.

Kdo si upa kaj takošnega trditi? Kdo je tisti, ki ne vidi, koliko se je kranjska kmetijska družba že za kmetijstvo potrudila? Kdo ne ve, da ima kranjska kmetijska družba zdaj v kmetijstvu izurjenega tajnika, ki je ob jednem potovalni učitelj? Kdo ne opazuje, da kranjska kmetijska družba izdaja celo svoje glasilo?! Vse to je res in v tej zadevi bi si ne upal trditi, da se premalo zgodi. S temi vrsticami bi jaz rad samo to dokazal, da se na Kranjskem, kakor v obče po vsem Slovenskem, s perešom in s tiskano besedo že prav veliko storí za kmetijstvo. Le poglejmo, koliko imamo časopisov, ki se izključljivo s kmetijstvom pečajo n. pr. Ljubljanski „Kmetovalec“, Goriški „Gospodarski list“, Graški „Štajerski gospodar“, večinoma pa obravnavajo kmetijske zadeve „Novice“, „Slov. gospodar“ in „Mir“, mnogo se pečajo s kmetijstvom naši politični listi in celo listi druge stroke posežejo v čas v kmetijske nauke, zlasti storé to šolski listi.

Kaj ne, to je vse hvalevredno, da skrbé naši listi tako z veseljem za kmata in kmetijstvo. Res je, ali to pa ni veselo, da ti listi tako malo v roku pridejo k metom. Vsaj kmetje na Kranjskem (na Štajerskem je izjema, morebiti tudi na Goriškem) časopisov naših malo beró. Vsi listi, ki na Kranjskem izhajajo so predragi za našega priprostega, večinoma revnega kmeta. „Novice“ so bile namenjene že začetkom največ kmetom, ali dozdeva se mi da stejejo mej kranjskimi kmeti kaj malo naročnikov. Po „Kmetovalcu“ bi ložje zdaj segli naši ljudje, a tudi ta list je za nje — predrag. Vsaj stane drobni listič cela 2 gld.

Listov kmetijskih torej naš kmet ne bere, od kod naj se nauči boljšega kmetovanja?! Z živo besedo in z dejanskimi poskušnjami bi se moralno na Kranjskem več storiti. Le poglejmo na Štajersko, kako je ondi vse živahnejše! Kako pogostoma beremo ondi o shodih kmetijskih podružnic, o kmetijskih razstavah, o konjskih dirkah itd. Le poglejmo, kako na Štajerskem kmetijski strokovnjaki potujejo od kraja do kraja in pri shodih kmetijskih poddržnic razlagajo z glasno, živo besedo kmetijske

vati. Mesto ima, kakor je že iz rečenega razvidno, prijetno lego in lepo rodotivno okolico. Tu konča železnična, ki prihaja iz gornje Italije in katera se nadaljuje iz Messine naprej po vsej Siciliji. Jako praktično uvedena je zveza čez morsko ožino, kajti iz glavne postaje Reggio gre železnična naprej tik do luke, kjer se ostavlja mali poštni parobrod, tako da se kar naravnost prestopi iz vagona na parobrod in ravno tako zopet v Messini iz parobroda na kolo-dvor in v vagon, in se ima mnogo manj neprilik in nadležnostij, kakor če se je n. pr. treba na Dunaju preseliti iz jednega kolodvora na drugega. Razen glavnega „corso“, velike cerkve in nekaterih monumentov nesem opazil posebnih znamenitostij, ki bi bile popisovanja vredne. Tudi Reggio trpel je večkrat od potresov, posebno l. 1783 in zadnjikrat hudo l. 1811, jedno samo leto potem, ko so ga Angleži bombardovali l. 1810. S tem bil bi povedal do malega, kar je zanimivega o Reggio, pristavim naj le še, da prav blizu nahaja se znani Aspromonte, kjer je Garibaldi s svojimi prostovoljci proti Cavourjevi volji prodirajoč proti notranjem dolenje Italije bil ranjen in ujet od italijanske kraljevske vojske pod poveljništvo generala Palavicinija v 29. dan avgusta 1862. l.

nauke, zdaj govorju tu tajnik kmetijske družbe, zdaj tam ravnatelj vinorejske šole, pa zopet umni živino-zdravnik itd. Taki govorju obudé kmetijske poddržnice, ki neso na Štajerskem tako zaspante, kakor na Kranjskem, kjer nekatere leta in leta nimajo zborna. Ali ni to smešno, da je na Kranjskem kmetijska družba, pri kateri menda nobenega kmeta ni, marveč sami dubovniki, graščaki, oskrbniki, učitelji. Ne bi rekeli, ako bi Kranjci ne imeli sposobnih, v kmetijstvu izurjenih mož! Vsaj imamo zdaj tudi potovalnega učitelja! Zakaj bi tak mož vsak teden jedenkrat ne govoril! Ali nimamo na Slapu drugo izvrstno moč, ki zna tako razločno in mikavno govoriti. Ali ne bi kranjska kmetijska družba v sporazumljeni z deželnim odborom preskrbel, da bi tak mož vsaj po Vipavskem in Notranjskem hodil od kraja do kraja in s svojo gladko besedo naše ukažljene ljudi poučeval. Zakaj bi šolske gosposke ne mignile vrlemu ljudskemu učitelju, kakeršen je n. pr. g. R. na P., da bi kaj jednacega v svojem okrožji storil. Vsaj take vrste domoljubi ne bodo zahtevali Bog ve kašne odškodnine za svoj trud; zadovoljni bodo, da se jim le dejanski stroški povrnejo. Naj bi mero-dajni krog na ta ali na oni način preskerbeli, da se za pouk z živo besedo več stori za naše kmetijstvo, nego se je do sedaj storilo. Vsaj sama mrtva črka dosta ne izda, čeravno veliko truda stane, predno se je na tiskani papir spravi. Krški.

Za zboljšanje delavskega stanja.

(Dalej.)

B. Za pomočne delavce v fabriških obrtovanjih.

§. 96.: „V fabriških obrtovanjih delovska doba, neuštevši delovskih stank, za obrtne pomočne delavce ne sme več iznati kakor največ jednjast ur v štiriindvajsetih urah.

„Vender pa more trgovski minister, sporazumevi se z nostranjim ministrom in zaslišavši trgovske in obrtne zbornice, oznameniti tiste obrtne razrede naredbinim potom, katerim je z ozirom na pismeno potrjene posebne njih potrebe podeliti jednournega podaljška vsakdanje delovske dobe, in zapisek le-teh je pregledati na vsaka tri leta.“

„Razun tega more trgovski minister, sporazumevi se z notranjim ministrom, pri tistih razredih podjetij obrtnih, za katero je ne pretrgano obrtovaje dovoljeno v zmislu §§. 75, odstavka 3, in 96 b, odstavka 4, primerno uravnati delovsko dobo, da se tako omogoči povratna potrebna vrstva.“

„Če prirodni dogodki ali nezgode pretrgajo pravilno vršilo, ali če se je pokazala potreba, pomnožiti delo, to more obrtno oblastvo na prvi stopinji posameznim obrtnim podjetjem dovoliti časno podaljšanje delovske dobe, toda najdelj za tri tedne; preko te dobe pristoji tako dovoljenje političnemu deželnemu oblastvu.“

„Podaljšanje delovske dobe more se v posebni sili in najdelj za tri dni v meseci dovoliti od obrtnega oblastva na prvi stopinji zgolj proti prijavi.“

„Za dela, ki se jih zvršiti mora pred lastito fabrikacijo ali za fabrikacijo (kurjenje kotla, razsvetljenje, čiščenje), gorenja določila ne veljajo, ako teh del ne opravljajo mladostni pomočni delavci.“

Ker sem tako brzo končal z Reggio in mi ostaja še obilo prostora, vrniva se nazaj v Messino, katero mi je zapustiti te dni, in ti tedaj hočem še povedati kaj o tem prijaznem mestu, kjer sem prav prijetno preživel letošnjo zimo. O splošnem utisku mesta na obiskovalca govoril sem že v prvem svojem listu, danes podam ti nekoliko podrobnosti. Messina ali Messana je mesto jako staro, česar početek sega daleč nazaj pred starim Rim. Ležeče ravno v sredini Messinske soteske ima od narave jako dobro ustvarjeno luko, jedno najlepših naravnih luk sveta, katero obiskuje na tisoče in tisoče ladij in parobrodov na leto. Luka je močno utrjena in ima tedaj tudi v vojniškem oziru precejšnjo važnost. Prebivalcev šteje mesto z okolico v katerej je več selišč, nad 112.000, ulice ima lepe ravne, čedno tlakane z velicimi kamnitimi ploščami, in za morsko mesto v južnej Italiji, kjer čednost ni ravno prva krepost prebivalstva, nenavadno snažne. Po vojnah, potresih in kugah trpela je Messina v raznih dobah, posebno je potres l. 1783 budo poškodoval velik del tedanjega mesta. Razen nekaterih lepih javnih prostorov šetalnišč, in monumentov je znamenita lepa katedrala, cerkev sv. Gregorja pa-

,Preko ure je posebno plačevati.“

V tem paragrafu je tedaj tudi za Avstrijo končno pripoznan takozvani normalni delavski dan. Pomenljiva nam je ta istina že v tem pogledu, ker je naša država pred vsemi drugimi državami na kopnem evropskem ozemlji prva za Švice storila nekako v zmislu socialističnih načel ta korak v resnično zboljšanje delavskega stanja. Določilo, katero ustanavlja dnevni maksimum delavskih ur, je jedro te dni obravnavane obrtno-zakonite novčine, a tudi nje najbolj občutna in napadana stran. Nenpremisljenemu ali pa posilnemu trošenju telesne moči delavčeve postaviti se ima tu prepotrebni jez! Omejitev dnevnega dela ima varovati, da prevredne usahne vir življenja delavcu in njega družini, da delavec pred časom ne postane suho drevo, narodno-gospodarsk proletarec, milovanja vreden zločin človeške družbe, katera se tudi sramovati in — bat mora svoje pregrehe! Obrtni odsek v svoji hvalevredni obrazložbi k temu nasvetu sam obstaja, da je državi potreba in dolžnost, preskrbeti varstvo delavški moči, da se je brezvestno in lehkomiselno ne trati, oziroma izsesavati ne pusti. To izpoznanje prišlo je že do zmage v vseh kulturnih državah; ali večinom vzel je v resnično zavetje le mladostne delavce in ženske po tovarnah, odraslim pustila se je svoboda, gospodariti po svoji in po podjetnika volji s svojimi močmi. Častne izime in lepe vzglede so kazale in kažejo Angleška, Švica in Ameriška Unija. V Angliji, v prvem kraljestvu obrtnosti, odmerjenih je tvorničkemu delu 9 ur 25 minut na dan, 56 ur 30 minut na teden in 84 dela prostih dñij v letu. Švice zvezni zakoni določujejo delovsko dobo na 11 ur in ob sobotih na 10 ur na dan, tedaj 65 ur na teden in 60 dnij v letu brez tvorničkega dela, podjedno pa še prepovedujejo po noči delati ženskam in mladini pod osemnajstimi letom. Severno-ameriška Unija in nje posamezne države imajo osemurno delo na dan po državnih tvoriščih. Tem na vse strani pravičnim uredbam v rečenih državah pridružil se je te dni sklep našega državnega zbora, da ima za avstrijske v državnem sovetu zastopane dežele in kraljestva doba fabriškega dela iznašati 11 ur na dan, 66 ur na teden ter pretrgena biti z 52 pogojno prostimi dnovi v letu. Na pristojnem mestu se je že bilo predlagalo in želja delavcev, izjavljena, vlasti na zadnjem shodu delavškem v Brnu, teži tudi za tem, da bi se največjino dnevnega dela skrčilo še za jedno uro; v delavških krogih se tudi pričakuje, da bodo gospodska zbornica v resnici na pravilni delavski dan določila le 10 ur. Ali že nad najnsturno pravilno dobo zbirala se je v veliko-obrtnih lakomnih krogih velika nevihta in ni se brez razloga pričakovalo, da postrežljivi prijatelji veliki obrtnosti na levici izljejo to oblačno gibanje tudi v parlamentu na bistveno določbo obrtne predloge! Ali stvar se je v debati razjasnila čudovito mirnim potom, brez govorniškega groma in treska! Levica je ta pot uvidela, da se tudi njej ne da plavati proti toku denašnjega časa, in hitela nas je zagotavljati, da tudi ona ne sovraži maksimalnega delovnika. Se ve da bi zatajevanje bilo preveliko, da ne bi levičarski govorniki v ime svojih obrtnih klijentov tudi ta pot ponavljali svojega refrêna, češ novčina bode obrtnosti avstrijskej vezala roke in naša obrtnost ne bode mogla doha-

peža, lepo veliko gledališče Vittorio Emanuele, mestna hiša in že omenjeni mali, a kako ukusno uravnani mestni vrt, kjer je celo zimo po dvakrat na teden svirala jako dobra mestna godba.

Znameniti so cerkveni obredi, posebno procesije „del bambino“ o Božiči, procesija sv. Jožefa, katerega štatu nosijo v slavnem sprevodu po vsem mestu in procesija na Veliki petek zjutraj in zvečer, ko nosijo takozvane „barelle“ (pare z zveličarjevo mrtvolo) v fantastičnem spremstvu po mestu, zato pa potem veliko soboto ni navadne procesije „ustajenja“, kakor pri nas. Na svet večer in zadnji dan leta spuščajo sredi mesta po ulicah rakete v zrak, in ob polunoči čuje se zvonjenje iz vseh v luki ukrečanih brodov, kar vse skupaj učinkuje nenavadno na človeka, nevajenega tacih prizorov.

Za danes naj končam. Prihodnje pismo dobis iz Neapola, kjer se hočem baviti več dnij, kajti tri reči posebno dražijo mi domišljijo, te so: **Veluv, Pompej in Casamicciola.** Snovi k pišanju bodo tedaj obilo.

Bodi mi zdrav ti in vsi drugi prijatelji!

Tvoj stari

Josip Noll.

jati obrtnosti sosednih! Tudi nemški liberalizem je spuščal svoje zlate pene, češ, zakonodavstvo se tu utika v privatne razmere, katere bi si svobodno uravnati imela sama, podjetnik in delavec! Lehak je bil odboj teh strašil: saj občna korist sploh zaveta od posameznega, da tu ali tam odneha od svoje svobode, saj izpočite roke storijo več in boljšega, saj imenovane države delo še bolj omejujejo, nego li nasvetovana osnova, in saj se proti drugi konkurenčiji zavarovati da z zaščitno carino! In vendar videti je, državno-zbornička desnica dala je levici toliko izim in na tak način utibotapiti v dobrovorno to postavo, da se je bat: za samimi izizmami bode določba o pravilni delavski dobi hiralna in umirala! Brnski poslanec Chlumecky je, pravi „liberalec“, zaupnica in oblasti metal vlad, oziroma trgovinskemu ministru, kateremu pa je gorak kakor vladni, v naročaj, nasvetoval je za §. 96-ja drugo odstavko in nadalje vladne oblasti, katere prvo, to važno odstavko blizu od vremena in njegove izpremenljivosti zavisno stor! Izredno veliko izročilo se je v tej določbi resni volji vsakočasne vlade in vestnosti njenih organov. In ker imamo v avstrijskih naših zakonih veliko zakladov, veliko hvalevrednih načel, katerih pa zmirom in vsi, na pr. mi Slovenci ne uživamo, zato je naša nezaupnost opravičena, s katero pričakujemo vladnih naredeb in pojavorov iz oblasti, ki so jej dane bile v tej določbi. Ali navzlic temu kukavičinemu jajcu, leženemu od „liberalne“ levice in če tudi nam v Avstriji to določilo delovske pravilne dobe, večjidel prepisuje navado v postavo, vendar socijalno-politični ukrep naših zakonodavcev gre prištevati k srečnim činom v zgodovini naših postav, zlasti, ako bodo opravičeno upanje, da sklep še boljši izide iz gospodske naše zbornice!

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 29. maja.

Včeraj je gospodska zbornica državnega zbornika imela poslednjo sejo in volila je v delegacijo.

Po posredovanji gališkega deželnega šolskega sveta je ministerstvo zaukazalo Levovskej mestnej občini ustanoviti rusinsko šolo v smislu odločitve državnega sodišča. Proti temu ukazu se je pa pritožil šolski referent mestnega magistrata, in če bi ta pritožba ne pomagala, se hoče pa tožba uložiti na državno sodišče zaradi preolmjenja gališkega šolskega zakona, po katerem ima občina, ki vzdržuje šolo, pravico določevati učni jezik. Tako ta stvar pride v novič pred državno sodiščem. Mi moramo le obžalovati tako postopanje Poljakov proti slovanskim Rusinom, ker mejebojni spori slovanskej stvari nikakor ne morejo biti v prid.

Vnajme države.

„Invalid“ organ ruskega vojnega ministerstva prinaša nek začasni reglement o avansovanju podpolkovnikov v polkovnike. Polkovnikom se ne bode smeli nikdo imenovati, ako ne bode nobeno mesto izprazneno, sicer pa samo taki, ki so že najmanj petnajst let častniki, 4 leta podpolkovniki in neso še čez 55 let starci. Izvzeti so samo z osobno hrabrosti odlikajoči se, in zaslužni podpolkovniki, ko stopijo v pokoj. Kdor v civilnej službi doseže čin polkovnika, ne bodo mogeli prestopiti v vojaško službo, pa tudi ne postati generali, ko pojde v pokoj. Čin generala se bodo dajali samo za neprestano neomadeževano službo v vojski.

Bolgarska vlada je naznala švicarskemu zveznemu svetu, da pristopi k Genfskej pogodbi o ravnanju z ranjenimi v vojski.

Najvažnejše je, kar je v načrtu Ferryjevem o reviziji francoske ustawe, da se bode 8. član, ki govorja o reviziji ustawe tako premenil, da se pod revizijo ustawe ne sme razumevati spremene republikanske državne oblike. Tako bo sedaj zagotovljeno, da se republika na Francoskem ne bo mogla po ustavnem potu odpraviti, temveč le z revolucijo. Tako bodo monarhistom zabranjeno agitovati za monarhijo, ako ne bodo hoteli veljati za rovarje in kot taki biti kaznovani. Tako bodo večja stalnost v francoskem državnem življenju dosežena. Do zdaj je francoski senat mnogokrat oviral vspešno delovanje zbornice. Zato se bode pa z revizijo omejila moč senata. Tako ne bodo več smeli senat povikšati ali zmanjšati kreditov, ki jih je dovolila zbornica, tako bodo zbornica povsod imela poslednjo besedo. Dosmrtni senatorji se bodo nadomestili z desetletnimi. Te bosti tako dolgo, da izmrijo vsi sedanji dosmrtni senatorji, pri vsakej nadomestilnej volitvi volili obe zbornici vklipé, potem pa jih bodo volili senat sam izmej sebe. Sedanji triletni senatorji se bodo pa volili, kakor doslej, samo da se bodo pomnožili v razmerji z občinskimi svetniki. Ker revizija zagotovlja nedotakljivost republikanske oblike, je upati, da se je tudi radikalci ne bodo preveč protivili, da si tudi jih v oči bode, da ne bode od-

pravljen senat. — Senat se sedaj bavi s postavo o ločitvi zakonov, in jo bode najbrž zelo spremenil, ali pa popolnem zavrgel. Zbornica je pa predvčeraj v sprejela 1. član in 2. član zakona o novačenji, ki določujeta da se vojaška dolžnost raztegne na vse Francoze od 20 do 40 leta brez izjeme. Vsi predlogi, da bi se dovolile kake dispenzije, so se zavrgli. Danes bode pa zbornica nadaljevala posvetovanje o tem zakonu in volila komisijo 22 članov za pretresovanje predloge o reviziji ustawe.

Kristijanski poslanci v **kretskem** narodnem sobranju predlagali so, da se dovoli 3000 funtov za urejanje vakuškega vprašanja (vprašanja o cerkvenem premoženju), katera vsota naj se jednak razdeli med kristijansko in mahomedansko duhovščino, ter naj se vakuufski davek plačuje pri krajnej blagajnici. Turški deputati bodo uložili protest, če se ta predlog vsprejme, v katerem bodo izjavili, da se bode izselilo vse mahomedansko prebivalstvo.

Predvčeraj je angleški ministriški predsednik Gladstone v spodnjej zbornici se izjavil, da se bode konferenca bavila samo z **egipovskimi finančami**, ko bi se pa pozneje s Francijo ali kako drugo državo drugače sporazumelo, bode on že pred shodom konference naznani parlamentu. Na privilegije in pravice Anglije se bode vedno oziralo. Kdaj da se snide konferenca, tega ne more povedati. — Po dobro pojasnenje dal je Granville v zgornjej zbornici. Turčija je neki privolila v konferenco, samo s tem pogojem, da se na konferenci ne bode nič govorilo o angleški aneksiji ali protektoratu. Nadalje je turški sultan vsprejel angleški predlog, da Turčija pošlje 12.000 do 15.000 mož v Sudan, ki se bodo skupaj z angleškimi vojaki pod poveljstvom angleških generalov vojevali. Po dogovoru bodo angleške in turške čete ob jednem ostavile Sudan in Egipt, ko se naredi mir.

Dopisi.

Iz Postojine 27. maja. [Izv. dop.] Bralec, si li že videl podzemeljske prostore razsvetljene z električno lučjo? Si videl podzemeljska čuda in kraste v dnevnej svetlobi? — Ne? — Tedaj pa potpolno torbico v levico in palico ali pa solčnik v desnico, in prihiti Binkoštni ponedeljek v Postojino, in glej, občuduj in strmi. — Zagotovim ti, da ti ne bode žal za novce, ki jih bodeš potrosil.

Pobožen čut te bode obšel, ko bodeš ustopl v veličastni „dom“, — ko bodeš videl skoro vsak kot tega velikanskega prostora, — ko bodeš gledal — kar prej pri brlečih lučicah ni bilo mogoče, — nad seboj temni, s kapniki obsejani obok, pod seboj čez šumečo Pivko držeči most, na desni in levi pa strmo, v zrak kipeče skalovje. — Zamišlen bodeš korakal dalje. — Kmalu pa te bode zdramila na uho doneča muzika, pobožen čut bode izginil in dal veselemu in radostnemu prostora v tvojem sreci, korake bodeš pospešil, da tem preje prideš na plesišče, ker od tu prihaja muzika. — In komaj ustopiš na plesišče, že ti uide občudovalni „ah“ iz grla in nehotě pogledaš nad se, da bi videl one velike razpokline, skozi katere solnce ta podzemeljski prostor razsvetluje, — pa mesto razpoklin videš tri solnca v podobi treh električnih svetilnic, ki spremnijo podzemeljsko noč v dan. — Veselo se bodeš nasmehljal in, če si plesalec, zasukal se bodeš gotovo predno bodeš nadaljeval svoj pot skozi jamo čudov in krasote.

Pa stoj! Kaj ti budem opisoval bliščede biserne naše jame? Še jedenkrat ponavljam, pridi in sam glej in občuduj, ne bodeš se kesal.

Vsa čast in slava pa našemu vremenu in mnogozaslužnemu gospodu c. kr. okrajnemu glavarju A. Globočnik-u, ki je omogočil ogledovanje naše jame pri takej svetlobi! — Koliko truda ga je ta razsvetljava stala, koliko časa je potratil, koliko nočij je prebil brez spanja! Lahko rečem, da jama je njegov najljubši otrok, za katerega žrtvuje vse, za katerega skrbi, dela in se trudi noč in dan. — Bog ga ohrani našemu trgu v korist, našej jami pa v slavo še mnogo, mnogo let!

In sedaj naj bi se dala Postojinska jama tujcem v najem, sedaj, ko je upanje, da bode električna razsvetljava privabila še dva-tri-znabiti tudi desetkrat več obiskovalcev v Postojino? — Ne, ne! — Slavna vlada ne bode hotela, da bode 36 družin, ki se sedaj samo z zasluzkom pri jami preživé, izgubilo vsakdanji kruh in oberačilo, da bode šel de nar iz dežele mesto da ostane v njej, — da se bode prebivalstvo našega trga žalostilo, ko se bode mej tem par podjetnikov v pest smejal!

In ali je tudi naša jama predmet, ki se zmore dati v najem? — Kdo pa more garantirati, — da ti tuji špekulantje ne odbijejo in odneso najlepših in najkrasnejših biserov naše jame, kakor n. pr. zagrinjalo? — Ali naj bi položili kako kavijo? — Kako veliko vsoto pa se hoče za to od-

ločiti? — Vsako najmanjše poškodovanje kakega lepšega kapnika je nacenljivo. — Ne in ne, to se ne sme zgoditi! — Saj naš lepi trg tako že preveč čuti delovanje tujca, posestnika hotela „Adelsbergerhof“, ki odganja s svojimi neverjetno visokimi računi tujce od nas sebi in trgu v škodo! — Sedaj pa naj bi se mu še dala jama v najem, potem je pa naš trg v teku 10 let, — smelo trdim, — na bobnu, ker po preteklu teh 10 let ne bode nobenega tujica sem. — Slavna vlada pa vendar ne bode hotela, da jeden sam, pa še tujec, v teku teh 10 let obogati z dohodki jame, 36 družin pa v ravno tem času pride na beraško palico! — Vse moči hočemo napeti, da se oskrbišto jame ne odvzame tako spretnemu in zvedenemu možu, kakor je naš gospod okrajni glavar, in ne da tujcem v roke.

Iz Rateč na Gorenjskem 26. maja. [Izv. dop.] Skoraj človek ne dene lista iz rok, da ne bi bral o kakej nesreči, ki so jo z dinamitom prouzročili hudočni ali lahkomiseln ljudje. Težko pa se kje v kakej vasi toliko in tako lahkomiselno z dinamitnimi patronami strelja, kakor pri nas, in to prav po nepotrebem. Poredni pobalini vselej streljajo zvezcer z dinamitem, kadar je imendan kake bolj „nobelj Marine“. Od kod in kdo toliko dinamita v vas donaša, ne vem, to pa vem, da se je že več nesreč pripetilo v našej vasi po dinamitnih patronah, in le Bogu se imamo zahvaliti, da nam ti „dinamitovec“ že neso vasi upeljili. Nek fant je prišel takoj dinamitno patrono in vrgel jo na sredo vasi. Patrona eksplodira in v tem hipu bilo je nad 40 šip na oknih bližnjih hiš zdrobljenih. Mlad, 24 let star, jedini sin tukajšnjega posestnika Š. je laško leto na imendan svoje „Marine“ streljal z dinamitem, in kaj se zgodi? Komaj prižge patrono, ko ta že eksplodira v desnej roki in mu odtrga vseh pet prstov prav pri dlani. Tukajšni posestnik M. se je hotel na vsak način prepričati, kakšna je patrona na dnu. Zato vzame necega dne dinamitno patrono in dolg žrebelj ter ž njim prične nevarno operacijo, in, ko z žrebeljem dregne vanjo, mu v roci eksplodira in precepi palec na dvoje, kakor bi mu hotela reči „noll me tangere“. Letos v postu na Marijin dan so fantje že pozno zvezcer delali s strelijanjem dinamita „parado“ županove dekli „Marini“. Pri tej priliki bi se bila zgodila kmalu velika nesreča. Kakor po navadi pri jednakih „paradah“, so bili fantje vse pijani. Jeden prižge patrono, jo vrže pred prag biše št. 28, nasproti županove hiše. Uđova gospa Weiuman, sestra hišne gospodinje, je prišla ravno ta čas domov in komaj je bila še par korakov od praga, ko patrona poči in malo je manjkalo, da je ni raztrgala. Ko je gospa Weinman potem svojo nevoljo izrekla, da župan kaj tacega okolu svoje hiše trpi, se ta za to že zmenil ni. Njegova družina pa se je prav nesramno posmehovala.

Vprašam, ali so res naše „Marine“ tako imenitne, da se jim o vsakej priložnosti z dinamitem strelja, da se vse trese. Človek se o takih časih skoraj ne upa čez prag stopiti, v strahu, da zdaj pa zdaj te bode dinamit vrgel v zrak. Vprašam pa tudi tiste, ki jim je v srenji za javni red in mir skrbeti, zakaj oni tako nevarno in prepovedano početje dopuščajo? Župan se ve da ne more veliko opraviti, če on komu kaj reče, ga pa ta prav dobro ozmerje. Tukaj bi morali že žandarji vmes poseči. Kranjska Gora je od Rateč samo jedno uro hoda oddaljena in tam imajo žandarji postajo. Oni tedaj lahko slišijo strel od tukaj do tja. In ako se jim že toži po noči iti jedno uro daleč gledat, kaj strelijanje v Ratečah o nenavadnem času pomeni, naj bi vsaj po dnevi, kadar v Rateče pridejo, poizvedovali po onih porednežih „dinamitovcih“. To bi bila njih dolžnost, vsaj večja, kakor pa ta, da hodijo Rateškega učitelja nadzorovat. Nad tem so vsi Ratečani stud izrazili, in tudi tedanji c. kr. okr. šolski nadzornik g. S. Kéše.

Ker že o učitelji govorim, naj še povem, kakšna je v Ratečah šola. Posebnega šolskega poslopja tukaj nemamo. Za šolsko sobo imamo staro farovško klet, katero je g. župnik v ta namen brezplačno prepustil. Ta klet, ali če hočete, šolska soba je zelo majhena v primeri s številom (nad sto) šolskih otrok. Otroci so po klopeh natlačeni kakor slaniki v sodu. Soba zelo moči, zrak v njej je, posebno po leti, kužen, zato se ni čuditi, da noben učitelj ne ostane dolgo pri nas, ker se vsak boji, da bi si ne pokvaril zdravja. Sedanji učitelj gosp. Strel je komaj pol leta tukaj in že se je v tej beznici pokvaril zdravje, da že od Velike noči ne more službe opravljati. Kedaj si bodo vender omi-

sili naši srenjski očetje novo šolo? Srenja ni tako revna, da bi ne mogla nove šole sezidati. To je le neodpustljiva nemarnost in popustljivost županova. Koliko srenjskih „gmajn“ in lesovja iz srenjskih gozdov je že prodal, da bi bili lehko že dve šoli sezidali, pa še jedne nemamo, denarja pa v „ta železni“ tudi menda ni več veliko. Ljudje se za ušesi praskajo, in povprašujejo, kam je denar prišel.

Kako so naši srenjski „maži“ modri, svedoči tudi to le. Tri revne, Rateške družine so se živele s tem, da so v tukajšnji Planici kredo kopale in prodajale na razne kraje. To so poprej ti revčki smeli, ne da bi bili srenji zato kaj plačevali. Ko je pa J. Pintbach župan postal, jím je pa takoj načil, da morajo vsako leto srenji plačati po 60 gl. najemnine. S tem jím je bil, seveda, zasluzek zelo „pokisan“, pa živelii so se vender. A to je bilo županu še premalo. Šel je v svojej zgrisenosti do vsega, kar ni „paversko“ (bajtarji in kočarji so pri njem le na pol ljudje), še dalje. Dal je nameč kredo v zakup na več let, Ljubljanskemu g. Šifrarju tako, da bi ta plačeval srenji po 53 gl. od vagona, ako jo bode kopali, če jo pa ne bode kopali, pa nič, a Ratečanov je pa tudi ne sme nihče kopati. Zdaj si je župan vihal rokave in trkal na prsi, češ, poglejte „maži“ zdaj sem „ušimal“ pametno, da take še nobeden pred mano. In vsi „maži“ so mu „čast in hvalo“ ploskali za njegovo modrost, kajti mislili so, da bode g. Šifrar vsako leto vsaj 10 vagonov nakopal, kekor jím je to župan ponosno pričoval. In srenjski „maži“ Anža je že kar zabteval, da morajo takoj pisati po zidarje, da bodo novo šolo zidali za denarje, ki jih jím bode g. Š. za kredo dal. Odbornik Lipovec pa je svetoval vender toliko časa z zidarji počakati, da bo g. Šifrar pogodbo spisal. In pri tem je ostalo. G. Š. je pogodbo spisal, „maži“ pa so mej tem časom pri glažu novo šolo zidali in zraven tudi še pogodili, da bodo županu, za njegovo modrost kupili novo peresno držalo in črne tinte, ker ne spodobilo bi se za njega, da bi še za naprej imel za peresno držalo obrezano trsko in pa tinto, kakeršno mu dekla v kubinji iz saj naredi. Ko je g. Šifrar bil gotov s pogodbo, seveda, nemško, jih vpraša, če znajo vsi nemški? Na to vsi jednoglasno zaupijo: „Vsi, vsi, mi bi nemški ne umeli, mi, še laški, kadar je treba kaj prodati. Še madjarski, zakriči jeden. Kaj nesmo „draježibkarja“ Madjarjem led prodali, ki neso nič slovenski znali. „Maži“ so po tem vsi nemško pogodbo podpisali, marveč podkrižali, ker pisati izven treh nobeden sr. odbornik ne zna. S to pogodbo pa jím je g. Šifrar le kredo zaprl, da jo sami kopati ne smajo, ker so mu do sedaj že njo konkurenco delali, on jo pa tudi ne bo kopal, še gledat ni šel, kje je kreda, on jo ima pri Kamniku dosti, ki je pa gotovo bliže Ljubljane, ko Rateče. Tako Ratečani sedaj več let ne bodo dobili za kredo nobenega solda, poprejšnjim kopalcem pa so potisnili beraško palico v roke.

Domače stvari.

— (Trgovinska in obrtna zbornica Kranjska) ima v petek dne 30. t. m. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani redno sejo. Dnevni red: 1. Zapisnik zadnje seje. 2. Poročilo o delovanju. 3. Poročilo člana državno-železničnega sveta gosp. K. Luckmann-a o zadnjih obravnavah državno-železničnega sveta na Dunaji. 3. Poročilo o vprašanju, ali bi ne bilo dobro izdati ukaz, s katerim bi se vsem, kateri imajo po postavi, izdani dne 23. junija 1881 l. le pravico z žganimi opojnimi tekočinami tržiti, prepovedalo imeti v svojih prodajalnicah žgane opojne pijače v odprtih posodah in ne zapečatenih steklenicah. 5. Poročilo o vprašanju, ali se sme tudi od mlinarjev terjati, da izkažejo sposobnost za pekovsko obrt, če hočejo črni kruh peči. 6. Poročilo o prošnji mestne občine Radovljica za dovolitev živinskih semnjev. 7. Poročilo o prošnji farne občine Prežganje za tri semnje. 8. Poročilo o 8. prošnjah, da bi prositeljem ne bilo treba predložiti dokazov sposobnosti za nastop obrti. 9. Posamični nasveti.

— (Nemška Ljubljanska omika.) Piše nam prijatelj našega lista: Danes zjutraj stal sem proti 9. uri pred prodajalnico g. trgovca Lozarja in od daleč ogledoval krasni trak, katerega poklon je „Savinjske Slovenke“ „Hrabremu Sokolu“ v Mozirji. Kar prideta dva Nemca, začetna črka pri obeh je M. Ko ogledujeta trak, reče M., katerega imenu druga črka je „o“ k svojemu prijatelju „M.“: „Savinjske Slovenke“, das sind schweinische Slovenen“. Gospa, ki je poleg gospodov stala, jih je za-

ničljivo pogledala in odšla, jaz pa sem si mislil:
„Glej nemško omiko!“

— (Vabilo k izletu „Sokola“ v Možirje) na Binkoštno nedeljo 1. junija 1884. l., kjer se udeleži slavnosti blagosloviljenja zastave bratskega društva „Savinjskega Sokola“. Red: Sokolovec zbirajo se v dan 31. maja t. l. do 11. ure v noči v čitalnični restavraciji ter odidejo točno ob $\frac{1}{2}$ 12. uri skupno s zastavo na kolodvor južne železnice, od koder se odpeljejo ob 12. uri in 5 minut s poštnim vlakom v Celje. Priti je v polni društveni opravi s plaidom ali vrhno suknjo v jarmen povito. Strogo je paziti na splošni red in posamezne uredbe odbora, rediteljev ali predstelovadcev. — Kdor želi ostati delj nego dva dneva v Možirji, vzame naj seboj tudi civilno opravo, da se preobleče, ker drugače ni dovoljeno ostati mu čez ta čas tam, ali kje drugje. — Program slavnosti razposlal se je že mej društvenike in ostane nespremenjen. S poštnim vlakom ob jednem dojde deputacija Tržaškega „Sokola“ in v Zidanem mostu snidemo se z Zagrebškim „Sokolom“, da se zajedno popeljemo v Celje. — Odhod iz Celja na vozeh ob pol 5. uri zjutraj. V Žavci skupni zajuterk v gostilni gosp. Hausenbichlerja. V ponedeljek ob 12. uri opoludne odhod iz Možirja v Celje, od koder se ob pol 6. uri zvečer odpeljemo z mešanim vlakom v Ljubljano. Bratje Sokoli! Dolžnost naša je, da se navedene slavnosti udeležimo društvu in sami sebi na čast polnoštevilno. V prav obilo udeležbo vabi tedaj naj-ujudnejne

Sokolov odbor.

— (K istrskim volitvam.) Gosp. Strk, poprejšnji poslanec za Voloski okraj, odpovedal se jo zaradi bolehnosti volitvi v deželnini zbor. Na njegovo mesto misli se kandidovati g. Slavoj Jenko, trgovec in posestnik v Podgradu. Kakor neradi pogrešamo delavnosti veležaslužnega gosp. Strka, tako nas veseli, da se mu je izbral tako izvrsten naslednik, kajti rodoljubi, kakeršen je g. Slavoj so redko sezani.

— (V Postojinski jami) poskušava se ta teden z električno razsvetljavo, katera se jako dobro ponaša in ki bode letošnje binkoštne praznike dosedaj nepoznanih čarob razgrnila po redki podzemeljski tvornici čudodelne narave. Dvanajst svetil je razpostavljenih, jedno tako svetilo sveti za 1400 navadnih sveč. V nedeljo so jamo razsvetlili pomorskim akademikom z Reke, včeraj in pa danes poludne pa so imeli v električno razsvetljeno jamo prost ugod Postojinski meščani in okoličani.

— (Zavoljo bistriske in reške vode,) ali bi se jo odprodalo mestu Trstu ali ne, v Trnovem v 18. dan t. m. zbrani srenjski zastopniki iz sodnih krajev Bistrica, Postojina in Novi Grad na Primorskem sklenili so, z vsemi postavnimi sredstvi upirati se vsakateremu pogajanju s Tržaškim mestom gledé odkupa vode in svesti si velike nevarnosti, ki bi jim iz tega pretila v gospodarskem, životnem, trgovskem in zdravniškem oziru, obrnili so se z lepo prošnjo do naše visoke deželne vlade, naj one občine reši iz nastavljeni zanke ter zaprošeno koncesijo odbije mestu Trstu v zmislu vodne postave z dne 15. maja 1872.

— (Pri Rožeku) na Koroškem, v vasici Breg, našli so obširno predzgodovinsko grobišče, ki šteje okoli 300 grobov. Do sedaj razkrili so 30 grobov ter našli v njih železna bodalca, nože in srpe, bronaste igle, zapone, pušice itd. Izkopavanje vodi predstojništvo koroškega muzeja.

— (Premembe v Lavantinskej škofiji.) Gosp. Martin Napast, provizor pri Veliki Nedelji ustupil je k nemškemu redu. G. Josip Rostohr nastopil je službo kaplana v Šmartnu pri Slov. Gradci.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 28. maja. Gospodska zbornica je brez debate vzprejela v drugem in tretjem branji načrt zakov, ki so bili danes na dnevni redu. V delegacijo so voljeni: Bezzeny, baron Ceschi, knez Czartoryski, pl. Czedik, grof Falkenhayn, Fluck, grof Fürstenberg, Goegl, grofa Herberstein, Hübner, opat Karl, grof Latour, grof Montecuculi, Moser, Seilern, knez Thurn in Taxis, grof Traun, grof Widmann knez Windisch-Grätz in grof Wodzicki; dalje deset namestnikov. Na to se je rešilo celo vrsto peticij v zmislu predlogov komisije, potem je pa ministerski predsednik objavil v imenu cesarja, da je državni zbor odložen.

Izdatelj in odgovorni urednik: Ivan Železnikar.

Zahvala.

Podpisani si usojam v imenu Zgornje Brniške soseske izrekati presrečno zahvalo slavnemu „Graškemu zavarovalnemu društvu“ za poslanih nam 30 gld., katera smo prejeli v priznanje kot hrabri gasilec ognja za novo ročno brizgalnico.

Zgornji Brnik, dné 26. maja 1884.

Josip Jenko.

Tuji:

dne 28. maja.

Pri Slov.: Bradač z Dunaja. — Dr. Rak iz Marijana. — Canigliaro iz Trsta. — Couvrant iz Pariza. — Barbara iz Benetk.

Pri Maliči: Dr. pl. Pozzi z Dunaja. — Grünhut iz Gradea. — Löwy z Dunaja. — Latzko iz Budimpešte. — Blüh z Dunaja.

Pri avstrijskem cesarju: Kaldarar z Dunaja. — Messnar iz Kranja.

Pri južnem kolodvoru: Müller iz Prage.

Poslano.

Bankhaus „Leitha“, Wien, Schottenring Nr. 15, izdala je sto strani obsezojčo brošuro (katero posilje na zahtevanje zastonji), v katerej so pregledno in popularno ter natančno razložene vse pozicije avstrijskega kurznega lista. Ta brošura je neobhodni voditelj za vsakega, ki se zanima za avstro-ugerske vrednostne papirje, evropske srečke itd., in razjasnjuje najrazličnejše načrte žrebanja, o šansah za dobitke, sekuriteti, amortizaciji, kurznih premembah, kuponih in davku ob ulog v špekulacijskih papirjev, sreček itd., in sploh vse, kar upliva na evropske borze. Delce mora biti vsakemu pravi kompas, kjer potrebuje sveta, pri nakupovanju, prodajanju ali menjanjem vrednostnih papirjev, ali pri primerjanju njih kurzov, rentabilitete in vrednosti, ter je zato trajne vrednosti. Borzni, žrebovalni in finančni list „Leitha“ je gotovo jeden najboljših strokovnjških listov naše države, ter je že v neštevilnih skušnjah pokazal svojo nezavisnost, odkritosrčnost, resnicoljubje ter toplo zanimanje za privatno občinstvo, ki je navadno brez vsakega vodila, ter bi bilo odveč ga hvaliti. „Leitha“ izhaja vsiče svojej doseganjem obilnej vsebin v povekšnej obliki in prima popolna in avtentična poročila o žrebanji vseh tu in inozemskih papirjev z navadno skrbnostjo, ravno tako obravnavata vse kurzne listine sreček, inozemskih in kakeršnih kol vrednostnih papirjev, v „borznem razgledu“ obravnavata položaj evropskega trga vrednostnih papirjev jako obširno, daje informacije, svete in pojasnila v jaks obširnej meri, ter prinaša mnogo strokovnjških spisov o emisijah, zavodih in njih bilancah, denarnem trgu, inostranskih borzah, poročila o državnih papirjih, bankinih, transportnih, zavarovalnih in industrijskih društvih, občnih zborih, rentabilitete in primerjalne tabele itd.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močkrina v mm.
28. maja	7. zjutraj	736-73 mm.	+ 6-3°C	sl. svz.	miglia	0-00 mm.
	2. pop.	733-87 mm.	+ 19-6°C	sl. svz.	jas.	0-00 mm.
	9. zvečer	733-43 mm.	+ 13-6°C	sl. svz.	jas.	0-00 mm.

Srednja temperatura + 13-2°, za 3-1° pod normalom.

Vožni red istrske državne železnice, veljaven od 20. maja 1884.

Diváča-Pulj				Pulj-Divača			
Postaje		Osobni vlaki		Postaje		Osobni vlaki	
1. 2. 3. razred							
Divača odh.	7-33	9-15	4-52	8-57	Pulj odh.	5-	7-05
Herpelje-Kozina	7-56	9-37	5-20	9-15	Galesano (m. p.)	—	7-22
Podgorje	8-10	9-52	5-39	9-28	Dignano	5-20	7-35
Rakitovič	8-26	10-13	6-08	9-44	Zabronič (m. p.)	—	7-54
Buzet (Pingente)	8-36	10-25	6-23	9-54	Canfanaro prih.	5-46	8-12
Rozzo	8-46	10-35	6-37	10-04	Canfanaro odh.	5-47	8-18
Lupoglava	8-59	10-49	6-57	10-17	S. Pietro in Selva	6-02	8-39
Cerovlje	9-23	11-20	7-32	10-40	Pazin	6-19	9-06
Pazin	9-35	11-35	7-49	10-52	Cerovlje	6-33	9-26
S. Pietro in Selva	9-53	11-56	8-14	11-09	Lupoglava	6-55	9-54
Canfanaro	10-08	12-12	8-34	11-23	Rozzo	7-8	10-10
Zabronič (m. p.)	10-24	12-33	8-58	—	Buzet (Pingente)	7-18	10-24
Dignano	10-38	12-51	9-17	11-51	Rakitovič	7-28	10-42
Galesano (m. p.)	10-48	1-02	9-30	—	Podgorje	7-43	11-04
Pulj	11-	1-15	9-46	12-10	Herpelje-Kozina	7-57	11-22
	dopoludne	popoludne	zrečer	po noči.	Divača prih.	8-15	11-46

Vozne liste in kuverte s firmo „Národná Tiskarna“ v Ljubljani.
priporoča po nizki ceni

BANKHAUS „LEITHA“

(Halmai), Wien, Schottenring 15, vis-à-vis der Börse.
Wir verfenden an Jedermann (auf Verlangen), so lange der Vorrahrt reicht, gratis und franco unsere
soeben erschienene, höchst wichtige, inhaltreiche und interessante Broschüre sammt Universal-Verlosungss-
kalender (100 Seiten, 12. Auflage). Die
für Kapital, Sparanlage, Effecten-Speculation, sowie Losbesitzer,
Rentiers und Börse-Interessenten, große und kleine Kapitalisten, Institute, Sparkassen und Private gleich-
zeitig bewilligende und unentbehrliche Werke, von mehr als 300 hervorragenden Journale des In- und Auslandes
ausverkauft, befreit von allen Gebühren, ist in jedem Buchhandel zu haben. Die Broschüre ist in
durch alle Positionen des österreichischen Kursslates, bietet sämtliche europäische Los-Spielpläne (Alphabet.), alle
Daten u. Erläuterungen über Amortisation, Anzahl, Sicherheit u. Wege der österreichisch-ungar. Anlagepapiere,
Staatsrenten, Börsen, Grundstücks-Obligat., Pfandbriefe, Prioritäten, Aktien des Bank-, Transport-
u. Industriegeschäfts, Grundstücke, etc., erläutert die Vorteile der Wiener Börse gegenüber den Nachtheiten der Provinz-
und Auslands-Börsen, erläutert sämtliche Combinationen des Speculation, bespricht die jüngsten wirtschaftlichen
Ereignisse, Convergenz, Verstaatlichung der Bahnen, Aspects, Bilanzen, Dividenden der Institute, etc. — Im
Anschluß hieran empfehlen wir das Abonnement auf das befrüntere, billige und reichhaltige
finanzielle, Börsen- und Verlosungsblatt „LEITHA“. — Das
dieselbe, anerkannt als unverzerrtes und gewissenhaftes Informations-Journal, berichtet bei Kauf, Handels-
und Verkauf von Bonds-, Anlage- und Speculationspapieren, und verzehrt alle für die Interessenten
wissenswerten Nachrichten und Erkenntnisse auf vollständigem Gebiete, des Handels und der Industrie. Weit-
gehendste Informationen kostenfrei. Ganzjährig bloß fl. 1.50 mit Postsendung. Probe-Exemplare gratis und franco. Abonnements können mit jedem Tage beginnen. — Das Bankhaus „Leitha“ vollführt alle ins Land einfließenden Aufträge, sowie Ordnungen
für die Wiener Börse
zu Anlagezwecken wie auch in allen Speculationsformen, Prämien, Consortial-, Tauschoperationen, etc.
exact und reell zu Originalurkunden gegen mäßige Bedeutung und geringe Provision.
bis auf Weiteres zu bis 5% Raten pro anno (gebühren- u. provisionsfrei) in größeren Beträgen, bis zu 50% des Kurzwertes.

Dunajska borza

dné 29. maja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna ren a	80	gid.	55	kr.
Srebrna renta	81	—	35	—
Zlata ren	102	—	—	—
5% marcna renta	95	—	90	—
Akcije narodne banke	859	—	—	—
Kreditne akcije	308	—		